

SANT PAU DE CASSERRES. Detall de les pintures romàniques que es conserven *in situ*, al mur de ponent.

esculpts. Al mur de migdia tenim l'altre element a destacar: el portal. Està format per tres arcs de mig punt en gradació, columnes i uns capitells que imiten els originals, els quals podem veure molt esborrats pel desgast de la pedra, a la paret de la rectoria que dona al portal, on fan de suport d'una urna gòtica.

Són importants d'aquesta església les pintures murals de la segona meitat del segle XIII, la major part de les quals són al Museu Diocesà i Comarcal de Solsona. Una altra part es conserva al mateix lloc que les van pintar, és a dir, al mur sud i hi ha representat el dimoni que veieu a la fotografia.

Lluís Fernàndez López

BIBLIOGRAFIA

Enciclopèdia Catalana [Consulta: 8 de març de 2020].

Catalunya Romànica. Volum XII, Berguedà.

BALLO, Ricard; TAÑÀ, Montserrat. <https://www.catalunymedieval.es/castell-de-puig-reig-bergueda/> [Consulta: 8 de març de 2020].

Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya. [Consulta: 8 i 9 de març de 2020].

EL BERGUEDÀ

CASTELL DE PUIG-REIG

El castell de Puig-reig és situat en el punt més alt de la població des d'on es domina l'estreta vall del Llobregat, amb el camí de Manresa a Berga. L'any 1187 tot el terme del castell va passar a ser dels Templers. Quan aquesta orde va ser abolida passà als Hospitalers. A partir del segle XV va ser declarat en ruïna i abandonat, i durant els segles XVI i XVII va ser adaptat com a masia. Actualment en resten fragments de muralles i part de l'edifici masia.

CASTELL DE PUIG-REIG.

SANT MARTÍ DE PUIG-REIG.

SANT MARTÍ DE PUIG-REIG

Aquesta església és situada en el punt més alt de la població, dins del que havia estat el recinte del castell de Puig-reig, del qual formava part. El primer edifici va ser consagrat l'any 907. Del segon, que no era exactament al mateix lloc, però sí molt a prop, es diu que es va construir als volts de l'any 1145, i així semblen confirmar-ho les seves pedres. Entre els anys 1739 i 1772, l'estructura romànica de l'església va ser modificada. S'alçà la nau i es construïren les capelles laterals. L'any 1954 va ser restaurada. Durant les obres es varen descobrir unes pintures romàniques del segle XIII, dedicades a la Mare de Déu, que es conserven al mateix temple i de les quals s'ha dit que el seu estil té relació amb el corrent bizantinista que hi hagué al nostre país al començament del segle XIII.

Com podem veure a la fotografia és una església d'una sola nau, amb absis semicircular a la qual es varen afegir tres contraforts per banda. El campanar és de paret o cadireta, de dos ulls. El portal d'entrada, situat a la façana de ponent, és simple però força elegant, si bé es troba en un estat pèssim de conservació com podem observar a la fotografia adjunta. Sorprenen per la seva grandària els carreus situats a banda i banda del portal.

Continua essent, com sempre, l'església parroquial, però al seu costat s'hi va edificar el 1988, un altre temple de dimensions considerables, si les comparem amb la romànica, on se celebren els grans esdeveniments i els oficis solemnes.

SANT PAU DE CASSERRES. El portal, situat entre la rectoria i una capella lateral. Els capitells del portal imiten els originals.

SANT PAU DE CASSERRES. Capitells originals del portal a la paret de la rectoria que dona al portal, on fan de suport d'una urna gòtica. Els tres elements estan molt esborrats pel desgast de la pedra.

SANT PAU DE CASSERRES (CASSERRES)

Església situada a uns 4 km del poble de Casserres, per sobre del pantà de Casserres. Té adossada a ponent una edificació força més gran que l'església, on hi ha una granja, i entre les dues a la cara sud, hi ha una gran rectoria que dificulta la visió franca del portal de l'església. Lamentablement avui la rectoria presenta un estat d'abandonament total, esbatanada i amb tots els vidres trencats.

Va ser consagrada l'any 907. Durant el segle XII els monjos de Sant Sadurní de Tavèrnoles hi fundaren un priorat que estigué actiu durant aquell segle i el següent. Va ser l'església parroquial del terme de Casserres fins el 1681 quan ja s'havia format un nucli de població en un altre indret i s'hi havia construït una nova església.

El temple originàriament era d'una sola nau però al segle XVIII s'hi afegí una capella a cada banda. La nau és coberta amb una volta de canó lleugerament apuntada i l'absis amb una volta de quart d'esfera. Cal destacar la finestra central de l'absis decorada internament i externa amb dos capitells

SANT PAU DE CASSERRES. Absis.

SANT MARTÍ DE PUIG-REIG. Façana de ponent. Portal. Carreus exageradament grans de pedra vermellosa, situats a banda i banda del portal.

SANT MARTÍ DE PUIG-REIG. Fragment de les pintures murals que es conserven a l'interior, on veiem Maria abraçant la seva cosina Elisabet.

CASA PERIQUES. El pati és situat en un dels angles del conjunt edificat.

CASA PERIQUES (PUIG-REIG)

La casa Periques és isolada dalt d'un turonet. És un casal gòtic de finals del segle XIII o principis del XIV, de propietat particular, impecablement conservat i moblat, destinat a un turisme rural especialitzat, sobretot per les dimensions. A tocar hi ha l'església del Carme de Periques.

CASA PERIQUES. Una de les sales amb arcs de diafragma.

“Consta d'una planta rectangular, amb les dependències formant angle recte al sector nord-oest, i una muralla amb finestres i espitlleres al sector sud-est que tanquen un pati quadrat” –Inventari del patrimoni Arquitectònic de Catalunya-. Les dependències són cobertes amb arcs de diafragma. L'ala nord era destinada a celler, magatzem i estables al soterrani. La cuina menjador i el dormitori eren situats a l'ala oest.

Fins fa uns 300 anys la Casa Periques era coneguda per Mas de Sant Julià el qual tenim documentat d'ençà de l'any 1212. També se sap que a finals d'aquest segle XIII els Templers, que eren els senyors del castell de Puig-reig, iniciaren aquí la construcció d'un convent granja. Quan es va dissoldre l'orde templer, a principis del segle següent, encara no se n'havia acabat la construcció. Com és sabut als Templers els substituïren els Hospitalers, i aquests l'utilitzaren com a residència temporal. Al segle XVII ja funcionava com a masia.

ESGLÉSIA DEL CARME DE PERIQUES (PUIG-REIG)

Anomenada, també església de Santa Maria de Periques, si bé els dos noms són de principis del segle XX. El nom de sempre, almenys des del 1026, havia estat Sant Julià de Puig-reig i posteriorment Sant Julià de la Garriga.

L'església o millor dit, la capella actual és una obra popular, d'estil barroc. Però sabem, per les excavacions que s'hi van fer l'any 1990, que era una església de planta basilical, amb tres naus, capçada per tres absis semicirculars, característica del romànic del segle X.

ESGLÉSIA DEL CARME DE PERIQUES.